

המזכיר

HEBRÆISCHE BIBLIOGRAPHIE.

Blätter

für

neuere und ältere Literatur des Judenthums,

nebst einer literarischen Beilage

redigirt

von

M. Steinschneider,

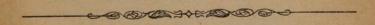
herausgegeben

VOD

Julius Benzian.

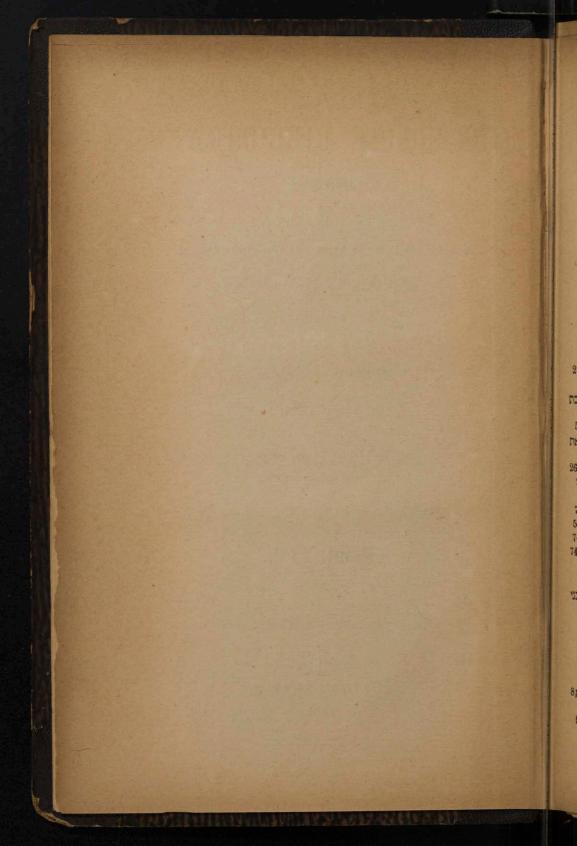
Zugleich eine Ergänzung zu allen Organen des Buchhandels.

Band XIV.

BERLIN.
JULIUS BENZIAN.
1874.

LEO BAECK INSTITUTE NEW YORK

Register.

[Sämmtliche Ziffern bedeuten die Seitenzahl.]

amme.

Hebräische Titel.

[Die periodischen Schriften sind mit * bezeichnet.]

ן יחוסי תנאים	ן דברי שלמה 9	אכן ספיר 115
ואמוראים 89	דרכי יוסף 90	אגרת כקרת 74
ילדי רוחי 50		אגרת תימן 115
	הגרה 91	אחל יעקב' 8
	חודעה 27	אור החיים 9
		*אור תורה 1
*ככור הלכנון 113	(ספר) ויכוח 9	אותיות דרי עקיבא
כוכב יעקב 27		115
	זכרוו 27	איתיאל הכושי 50
כור עני 27	זכרוו משה 50	(ה)אמונהוחהשכלה
*(ה)כרמל 1		114
	הנוה אמנות אמת 74	אמרות יעקב 9
"(הְ)לבנון 1	74 חיים(ח)	אמרי שפר 3
לוח 74	1 225=(=)*	וה)אנום 51
לשון צריק 27	חלהם החוולות	
114 72 mmusta/m/*	ידמלים 50	92. 9. באר יצחק
		בחינת עולם 50
	יון אכות וואלווים	בית אפרים 9
	The same of the sa	בכורי אביב 26
		The state of the s
	יהוחשק ס	בן המלך והנזיר 49
מדרש שוחר טוב	-15	ברכת יעקב 27
	זוב טעם ודעת 115	בת שבע 74
	-4	בתי כהונה 114
the same of the sa	ר הקטנה 41	-1.1.
	יר יצחק 92	דברי הימים למלכי רוסיא 26
ושראל 25	יום מלכנו 25	רוסיא סב
	ואמוראים 89 ילדי רוחי 50 ילדי רוחי 50 יסור עולם 50 ישרש יעקב 115 *כבור הלבנון 113 כוכב יעקב 27 כוכב מיעקב 92 כור עני 27 כור עני 27 כור עני 17 (ה)*בנון 1 *(ה)לבנון 1 לוח 74 לשון צריק 27	דרכי יוסף 90 ילדי רוחי 50 ילדי בנוך 113 ילדי בנוך 13 ילדי בנוך 13 ילדי בלון 13 ילדי בנוך 13 ילדי בלון 14 ילדי בלון 15 ילדי יצחק 20 ילדי לילדי יצחק 20 ילדי ילדי יצחק 20 ילדי ילדי ילדי יצחק 20 ילדי ילדי ילדי ילדי ילדי ילדי ילדי ילד

Heil 30 Herz Hild 11 Hild

Hoff Hoff

Iside vi Islen *Isr *Isr *Isr *Ja

jii L Jah jii m

Jell

*Je

Kae

Kat

Mit

95 mm			00
תולדות הטבע 25	רשימה מקיצי	(ה)צופה בארץ	(ה)עבור 90
73	נרדמים 92	נוד 9	"עכרי אנכי 114
תולדות, חכמי		*(ה)צפירה 114	עולם כמנהגו 8
ישראל 9	ש"ות 115	צמח דוד 91	עטור בכורים 26
תולדותישראל 28	שבעה מדורי	צפור דרור 26	עיר הצרק 116
תוספות ירושלים	גהינם 114		עמק יהושפט 25
114	(שיר) תפארתבית	קבוצת מכתבים 27	ערוך 92
תורת הברית 74	יעקב 9	קחלת יעקב 14	
תורת זכח 50	שלום עלישראל 9	קול ששון 25	(ה)פורה והמציל 50
	שמלה חרשה	קורא באמת 74	פחר יצחק 92
תנ"ך	תבואות שורובכור	קנאת ספרי קודש	פירוש על דברי
חומש 49	שור 116	27	חימים 89
תהלים 6	שמן המור 25	קצה מפרק ראשון	פירוש על שיר
קהלת 26	שני המאורות	על מסכת	26. 92 השירים
תפארתישראל 50	הגרולים 51	סנתררין תלמוד	פקדת הלוים 49
תקון לבן הארמי 50	שפתי ישנה 74	בבלי 26	פרחי לשון עבר
תקנות אכן רש"ף		H 545 THE 18	26
114	תגמולי הנפש 91	רומניה ואמריקה 8	פרי עץ חיים 28
		and the second s	THE RESERVE TO SERVE THE PARTY OF THE PARTY

lm Index der hebr. Titel Jahrg. IX—XII sind folgende Periodica nachzutragen:

אוצר חכמה IX, 121. שורון XI, 121. חבצלת IX, 97. בית המדרש XI, 12. אוצר חכמה XI, 49. מולד ביו אוצר א כוכבי יצחק IX, 33. בוכבי יצחק IX, 97. כוכבי יצחק XI, 85. אונר און מליץ א 33. XI, 1. XII, 49. מגיר XI, 85. מביר XI, 85. עלי הרם XI, 85. עלי הרם XI, 85. שהר XII, 50. וגה הירח IX, 33. XI, 1.

Autoren und Schlagwörter.

Abraham b. David	Benjamin, M. 28.	David, Julius 93.	Firkowitsch 118.
28.	Bericht 117.	Delitzsch, Fr.	
Abu l-Walid 9.	Bet ha-Midrasch	28.	30.
Alliance 28.	10.	Descriptio terrae	Frendenthal 10.
Ancessi 51.	Brann, M. 10.	sanctae 51.	Friedmann 93.
Apocryphen 117.	Brüll, Ad. 117.	Deutsch, Eman	
Arnheim, H. 28.	Büdinger, Max 93.	10.	Glaire 51.
Aub, Jos. 75.	Bunsch, E. de 117.	Donath, L. 30.	Goldsmid, Ann
	Buxtorf, J. 28. 93.	118.	Maria 93.
Bähr, C. Ch. W.	GALLES AND THE REST	Drival, 51.	Graetz, H. 10
F. 28.	Caro, J. 118.	Duschak, M. 10.	118.
Baerwald 28.	Carpenter, E. 51.	A STATE OF	Gross, H. 30.
v. Baudissin 117.	Castelli, Dav. 10.	*Educatore 2.	Gutberlet, C. 118
Bauer, Bruno 93.	Clark 51.	Ehrmann, D. 30.	
Benamozegh, E. 5.	Cohn, Jak., s.	Einladungsschrift	Halévi 51.
Benedetti de Sal-	Hildesheimer.	30.	Harkavy, A. 2. 75
vadore 28.	Consolo, Benj. 93.		94.
Benisch, A. 117.	*Corriere, (il) 2.	118.	*Hebrew, the. 2.

A. | Kayserling M. 94. | Palestine explora- | Steinschneider, M. Heiligstedt, 76. tion fund. 51. Klostermann, - 11. Palmer, E. H. 52. Aug. 94. Kluge 51. Herzberg, D. 30. Stern, J. 76. Stolz 31. 119. Hildebrandt, Pauthier 119. Koch, A. 51. 118. Plessner, El. 52. Strachei, Edw. Hildesheimer, J. 119. *Predigtmagazin 1 8. Israelit. 114. Prendegast, Th. Landsberger, Jul. Hoff, E. 30. Thomson, A. 119. 75 Hoffmann, D. 118. Horwitz A. 30. *Times, the je-Lasinio, Fausto 119. wisch 3. 94. *Presse, die jüd. Hood, Paston 51. *Leader, the 2. Tobler, 53. 3. Lebrecht, F. 75. Lehmann, Em. 51. Isidorus von Se-Raabe, A. 52. villa 30. Unger, Iac. 76. *Lehrer, d. Isr. 2. Löw, L. 30. Redding 52. Isler, M. 119. *Revue israelite *Israelit, Der 2. Luzzatto 30. Volck, W. 31. *Israelite, the 2. *Israelita 73. Ring, Max 76. Rönsch, H. 11. *Magazin für jud. Weinhold, K. 31 *Jahrbücher für Rumänien 11. jüd. Gesch. und Gesch. u. Lit. 2. *Wochenschrift, *Margarita 2. Lit. 2. israelit 3. Moses Isak 30. Sachs, Simon 31. Wolff, O. 119. 31. Jahres-Bericht des Sobatier 52. *Monatsschr. für jüd. - theol. Se-*World, the 2. Gesch.u. Wissen-Salzmann, Aug. minars 10. Wylie 119. 52. sch. d. Jud. 2. - des Rabbiner-Schmilg, I. 119. Mortara, Marco. seminars 118. *Zeitschrift, jüd. Schreiber, Em. Jellenik, Ad. 10. 91. für Wissensch.u. 11. 51. 119. Leben v. Geiger *Schewes Achim *Jewish Chronicle Neustadt, P. 31. 73. 2. *Neuzeit, Die 3. *Zeitung, allgem. Seffler, G. H. 76. Nutt, John W. 75. d. Jud. 2. Sendscheiber 53. Kaempf, C. I. 30. Sneersohn, H. Z. Zittel 53. Kauffmann, Dav. Zunz, L 76. Oehler, G. H. 119. 119.

Journallese.

Thorner Zeitung 31. — Vossische Zeitung 11, 31. — Zeitschrift der Deutsch- Morgenl. Gesellschaft 11.

Bibliotheken.

St. Petersburg. 12. - Escurial. 53.

Cataloge.

Benzian 31. — Bielefeld 119. — Carlebach 120. — Kirchhoff und Wiegandt 120. — Koebner 31. — Koehler 120. — Liebner 120. — Richter und Harrassowitz 120. — Romm 119. — Stargardt 31. — Steinkopf 120.

Mittheilungen aus dem Antiquariat von J. Benzian; 22. 46. 69. 109. 135.

Beilage.

[Alle Artikel der Beilage ohne Unterschrift sind vom Redacteur derselben.]

Mischle Sindabar S. 12, 53.

Zur kabbalistischen Literatur II. Metatron - Henoch bei Elasar Worms; Gottes- und Engelnamen S. 32.

Hebräische Hymnen nach provençalischen Melodien von Zunz S. 36. Hebräische Handschriften in Parma von A. Berliner S. 60.

Poeten und Polemiker in Nordspanien um 1400 S. 77: I. Mose Abbas S. 79. II. Salomo Bonafed 95. (Nachtrag 1. Bongodas S. 97; 2. der Ortsnamen 1. Bongodas S. 97; Hebräische Handschriften in Czéstochow S. 80. geger

tateu Schri

87. 1

19. I

in A בעים

die I

arbei

gebe

in de

verg des

Drue תורה שים 11, 1

Die

auch

ich (

einer

leich

bei

nach

dabi

das bei

693, Ara

Namenkunde: 4. Chanan oder Honein, 5. Josef סמנון, 6. Barfat S. 81. Zur Geschichte der Juden in Deutschland von H. Bresslau (Schluss) S. 120.

Jacob aus Marvege, der Himmelscorrespondent S. 122.

Die Schriften des Dr. L. Zunz. Zum 10. August 1873 zusammengestellt von M. Steinschneider. (Beilage zu No. 82 der Hebräischen Bibliographie). 8 Seiten.

Anzeigen.

M. Güdemann, das jüd. Unterrichtswesen u. s. w. S. 16, 37. — E. v. Bunsen, die Einheit der Religion u. s. w. 61. — Mose Tibbon פירוש שור 99. — Hebr. Commentar zur Chronik, v. Egers 121, Nachtrag des Red. (Cod. München 5) 126.

Noten in der Rubrik Bibliographie.

 $ext{Hebraica:}$ אכן ספיר 115. - אגרת בקורת 74. - אמרי שפר 3. -113. כבוד ה' בנין – 89. יחוסי חו"א – 6. חשק – 26. הן אמת – 1. חלוץ (Ibn Esra) פירוש שיר השירים – 116. עיר הצדק – 100 (Ibn Esra) עבור (Ibn Esra) פירוש שיר השירים – 116. עיר הצדק – 110 (Ibn Esra) פירוש שיר השירים – 116. הנמולי הנפש – 18. רומאניה ואמיריקה – 12. חלוץ (Ibn Esra) פרומאניה ואמיריקה – 13. חלוץ (Ibn Esra) איני (Ibn Esra) אי und Renan 93. - Delitzsch, jüd. arab. Poesien 28. - Firkowitz, Gedenkbl. v. Jellinek 118. — Freudenthal, Hellenist. Studien 10. — Friedmann, de Jesaiae vatic. 93. — Harkavy, Erzählungen h. Schriftst. über Chazaren, Catal. samar. HS. 94. — Hildesheimer, Bericht über d. Rabbinerschule zu Eisenstadt (Jac. Cohn, Aphor. über Psalmenübers. v. Saadia) 118. — Lasinio, Volgarizz. del lib. Job 94. — Lebrecht, Adelh. Zunz 75. — Mortara, Antico modello di istitut. econom. 94. - Nutt, Fragm. of a Samar. Targum 75. — Sabbatier, Chansons hebr.-provençales 52. — Schreiber, Zukunft d. Judenthums 11. - Steinschneider, Calender v. Cordova 11. -Wolff, alttestam. Studien 119.

Miscellen.

Io. Abraam 63. - Adam und Enoch als Botaniker 63. - Alexander Süsskind 82. — Arabische Höflichkeit 64. — Azeret 64. — Cnollen, Ad. Andr. 103. — Efraim b. Simson 131. — Elasar b. Mose ha-Darschan 64. - Zur Handschriftenkunde 104. - Hindustanische Dichter 65. - Institut zur Förderung isr. Lit. 132. - Isak Ibn Latif 83. - Juden in Frankreich 66. — Kraniche des Ibikus und griechische Sagen 84. — Masoreten - Verzeichniss v. A. Harkavy 104. — Midrasch Wajoscha 45. — Nebukadnezar und Nimrod (Zwerg und Riese) 105. VIII. — Nekrolog 133. — Neujuden des 18. Jahrhunderts 85. - Petrus Hispanus (parva Iogicalia) 66. - Pietät

gegen Eltern 67. — Pisa [Familie] 86. — Rakuthi 67. — Samarit. Pentateuch von P. Santi Mattei 19. — Sectenstifter unter den Arabern 67. — Schriften zur Gesch. der Juden in Russland von Strack 20; von Harkavy 87. 105. - Urwa b. el-Ward 68. - Wochenursprung 86.

Anfragen: 18. Cod. Montpellier 418, hebr. griech. lat. Glossar. 88 -19. Fragm. Cod. Münch. (232) 107. - 20. Cod. Münch. 258 (Comm. Kidduschin) 108. - 21. Alm. 30, Par. 1051 Theorica 108.

s;

SS)

III-

ra) IT.

de

en,

ZIL

or-

ar. 711-

64.

tut

erzar les

Berichtigungen und Zusätze.

S. 8 Z. 10. Die Stelle aus Abulafia zu Moreh I, 6 ist auch abgedruckt in הכרוש (sic) ליקוטו שכחה f. 23 b mit der Variante שקראו רב"י הקדוש ואמרו חנוך זה מטטרון. ואמרו בפרקי היכלות בפרקי ר' עקיבא ששבעים der I. איי wird näher erklärt. Ebenso liest die Hs. München 112 f. 111 b. Ob die Varianten auf den verschiedenen Bearbeitungen Abulafia's (קיי הנפש Münch. 4/8) beruhen, kann ich nicht angeben, eben so wenig, wie weit die Auszüge aus Abulafia (Jeschurun VI, 184) in dem erwähnten הוא ליקוטי שבחור in den HS. München 112 und Mich. 58 reichen; vergleicht man die im Catal. 1450 mitgetheilten Ueberschriften mit dem Index des ברי חורם bei Delitzsch S. 302, so ist בראשית בראשית bei Abulafia II, 5, אבני שיש II, 8, אבני שיש II, 8 (wo המצות), dann folgt (im Druck f. 26 nicht genügend hervorgehoben und daher im Catal. übergangen) המועדים, II, 12, הבנואה וכו', 9, מים העליונים III, 9, הבנואה וכו' וו, 9, המועדים III, 12 הנבואה וכו' וו, 13 מועד ושבת וכפור) וו, 10 הקרושים ג"ע ועציו וו, 10. Hingegen scheint mit עבורת השם מאהבה לך סוד העבור f. 31 b eine Reihe von Collectaneen oder Excerpten aus der schon typisch gewordenen Sefirotlehre zu beginnen, welche freilich auch in den beiden HS. folgen. -Die Schlussformel כבורך, י"ו f. 35 (nicht in Cod. München) auch f. 20 b am Ende des לוקומי שכחר vor אלא מצאתי יותר בהעתק, findet sich z. B. Ende Cod. de Rossi 351 v. J. 1395 (Mittheilung Perreau's Nov. 1863), Cod. Münch. 201 f. 96 Ende des לכבורך (עגולה והרעיונית bei de Rossi 15; demnach ist auch in H. B. VIII, 66 Anm. 8 aus Mich. 115 nicht איינית sondern י"י zu lesen; ob hinter dieser Formel etwa noch eine Abbreviatur stecke, lasse ich dahingestellt.

Das. Z. 17. Hiernach ist Gross in Berliner's Magazin I, 42 zu berichtigen. החשק nennt Abulafia in אמרי שפר Cod. München 189 f. 61; vgl. Jellinek, Philos. S. VI. richtigen.

S. 27 die HS. Berlin 291 Qu. ist in Verwirrung geschrieben und defect; einen wörtlichen Auszug enthält Cod. München 263. Das Buch stammt vielleicht aus einer Paraphrase Avicenna's, in dessen Namen die Hauptstellen bei Gerson b. Sal., מערניאה f. 51d—54 (f. 52 ביטרניאה lies ביטרניאה nach der Randnote in Cod. Berlin f. 5, bei Aristot. K. 4 lethargicis, M. Aldabi f. 78, 3 hat diese Stelle nicht aufgenommen), vielleicht aus wie das מ' השמים והעולם? (H. B. 9, 77). Die Anführungen aus Avicenna bei Albert M. wären zu vergleichen. Identisch sind Codd. Paris 185, 7, 693, 2 (hinter Jos. Caspi's כושכוות, vergl. Catal. 1448), angeblich aus dem Arabischen.

S. 29 Z. 7 v. u. אלריין, vgl. H. B. IV, 65. S. 32 Z. 14 v. u. lies Karmel VII, 323.

S. 41 Anm. 2, vgl. ישורון VI, 102 und lies: lebten Jechiel und seine Söhne . . . München 223.
S. 44 Z. 9 ישור vgl. "surdarum" D. M. Zeitschr. XXV, 399. Für מדכר (auch bei Scheyer, Isr. Annalen III, 181) findet sich richtiger

z. B. Ende הוא הואס bei Levi b. Gerson (München 246, 15); האלמום im Comment. des Ibn Heitham zu Euclid, München 36 f. 290.

S. 44 Z. 21 die Stelle bei Abulafia I, 4, welche Jellinek Phil. S. 38 anfährt, lautet in allen 3 Münchener HSS. מנעו בניכם מן ההגוון ורבינו שמואל בן חבון ז"ל אמר עליו פירושים ורים מהאמת לאמר כי על כן אמרו עם היות שם מי שפירש 2. 2 Ob bei Jell. S. 14 Z. 2. בניכם ולא אמרו עצמיכם richtig ist? Vgl. auch קבוצת מכתבים S. 32 קבוצת עצמכם – Das. Z. 9 v. u. הרגו למי שאין לו דת im Namen des Aristoteles bei Sam. Zarza עבלל יופי V, '9 Cod. München 64 f. 426 b (bei Caspi folgt ein Spruch des Aristot.), hinzufügend: [יות ארסטו ואמר [אמר] זה על הסדר המדוע [הידוע?] ועל הרת הבאה מפאת ההסכמה כ"ש שמחויב בוה למי שנתנה לו תורה מן השמים ולא מצד החכמה [ההסכמה] כי אם מרצונו ית' וכו'

S. 50 Jonatan . . . 1874 l. 1871.

S. 65 Samuel aus Speier, vgl. Catal. 2417; Geiger's Zeitschr. 1X, 216. ערונת הבושם, über ein medicinisches Werk dieses Titels angeblich von Mose Ibn Esra s. Add. zu Catal. S. 1921; H. B. IV, 92.

S. 79 Abenabez, vgl. אבים H. B. IV, 113. — Ueber den jüngeren Mose

Abbas (1578 bei Zunz, s. S. 95) s. Conforte f. 40. 43. 44.

S. 81 Chanin, vgl. Mose הנין (in "הנין" bei Sal. Athia, Vorr. zu Psalmencomm.) ben Perachja Chanin in גליל Morea, bei Conforte 34 b, 37 Z. 3 v. u. (קנין), 40. Nachman b. Sabb. חנין bei Nepi u. Ghirondi S. 273, 270, Conforte f. 50.

S. 82 Sarek Barfat 1361 l. 1364, Catal. 2500, vgl. auch H. B. IX, 79. Die Combination mit Serach hat sich Grätz VI.I, 21 tisllschweigend ange-

S. 84 unten, s. auch Mythenwesen im Midrasch: Sirenen, Centaur, Argus, Medusen, Oceanus von Bacher, in Isr. Wochenschrift 1872 n. 18 S. 69.

S. 86 Pisa, in dem gedr. Catalog Ghirondi HS. 57 כללו חכמי האמת

פיםא ביטא . א פיםא geht" irrthumlich doppelt gesetzt. S. 89 Z. 3 v. u. "nur bis טרפון geht" irrthumlich doppelt gesetzt. ה אליר כר' מאישטרי בונגודיש בונדוי in GA. des Is. b. Mcheschet 171.

S. 100 א. המכשמאיין, s. א. להמכשמאיין VII, 169. S. 105 Nebukadnezar der Zwerg; s. Zunz, Lit. 76, 77; Berliner, Monatsschr. 1873 S. 187; auf Jalkut zu Daniel 3 § 1062, wo lies פושכא, verweist Goldfahn im Litbl. der jüd. Presse 1870 a. 4.

S. 113 l. Kebod ha-Lebanon.

S. 124 Anzeigen Z. 2; S. 105, l. S. 89.

S. 131 Efraim b. Simson; Cod. Halberstamm 83 hat, nach Mittheilung des Besitzers, die falsche, am Rande berichtigte Aufschrift מיסוד ה' אליעור וראשית בריאתו .Für מותן dort החרבן, Z. 9 v. u. מגרמישא S. 132 Z. 9 richtig הקומה; Z. 22 מורעת ו מורעת. Citrt wird in Abschnitt wajechi המרכבה in beschallach ברי עקיכא [wohl eines der ältesten Citate dieses Buches], in mischpatim מבחר הפנינים; in teruma liest man: מבחר בפתיחת דבריו של רבי משה ו"ל שהוהיר בפתיחת דבריו של רבי משה ו"ל שהוהיר על א"כ מילא על ההוגים בו שלא יכשלו וכן אמר ולא יכנס אדם בפרדם אלא א"כ מילא על ההוגים בו שלא יכשלו וכן אמר ולא יכנס אדם בפרדם אלא א"כ מילא כרסו בשר ויין בשר ר"ל לשון בשורות (י) ומשלים ומליצות של זקנים קדמונים וחכמת הפְילוֹסופים ויין גימט' ששים הוא התלמור שיש ששים מסכחות שכל חכמות עליונים ותחתונים בתוכן ואז הוא מותר להגות באותה חכמה של יחודו של מקום

